

Nr 672

Av herr Ahlberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 98, angående anslag för budgetåret 1956/57 till arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen m. m.

Enligt Kungl. Maj:ts instruktion för arbetarskyddsstyrelsen skall på styrelsens tekniska byrå handläggas ärenden rörande förebyggande av ohälsa och olycksfall i arbete i skyddstekniskt och tekniskt-yrkeshygieniskt avseende, i den mån de ej tillhör annan byrå eller fristående avdelning, ärenden angående skyldigheter, som i arbetarskyddshänseende åvilar tillverkare, försäljare, upplåtare och installatörer av maskiner, redskap och andra tekniska anordningar, samt ärenden angående tillsynsorganens verksamhet med avseende på uppgifter, som faller inom byråns arbetsområde.

Det framgår härav att de arbetsuppgifter, som åvilar byrån, är mycket omfattande och att de berör i allt väsentligt hela näringslivet. Handläggningen av dem måste ofta föregås av tidskrävande utredningar, konferenser och resor.

De erfarenheter, som vunnits om arbetet på byrån under de år styrelsen verkat, har tydligt visat att byrån under nuvarande förhållanden icke hinner lösa sina arbetsuppgifter inom rimlig tid. Det stora antalet löpande ärenden har även gjort det omöjligt för byrån att ta itu med större och viktigare arbetsuppgifter, framför allt anvisningar och andra skyddsföreskrifter till ledning för lagtillämpningen. Den långsamma handläggningen av ärendena på byrån innebär självfallet olägenheter för arbetsgivare, arbetstagare, tillverkare, försäljare m. fl., och det är ej ägnat att förvåna, att de många gånger uttalar sin missbelåtenhet därmed. Den bristande tillgången på anvisningar och direktiv till ledning för tillsynsverksamheten på viktiga arbetsområden bereder dessutom tillsynsorganen ofta åtskilligt extra arbete och skapar oenhetlighet i tillsynen.

Arbetarskyddsutredningen understryker i sitt betänkande vikten av att de tekniska ärenden av olika slag, som nu ankommer på byrån, blir snabbt prövade och avgjorda, liksom även att behovet av tekniska anvisningar och andra allmänna skyddsföreskrifter blir tillgodosett på ett bättre sätt. En effektivisering av byrån, som innebär att generella anvisningar och direktiv kan utges i snabbare takt, skulle enligt utredningens mening också medföra en omedelbar lättnad i yrkesinspektionens arbete. För att möjliggöra detta föreslår utredningen, att den nuvarande tekniska byrån uppdelas på två byråer, en allmänteknisk byrå och en maskinteknisk byrå. I samband

med uppdelningen föreslår utredningen vidare, att sex nya tjänster inrättas, nämligen en byråchef (Ca 37), en byrådirektör (Ca 33), två förste byråingenjörer (Ca 29), ett kanslibitråde (Ca 11) och ett kontorsbiträde (Ce 8).

Enligt Kungl. Maj:ts proposition, nr 98, angående anslag för budgetåret 1956/57 till arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen m. m. förklarar departementschefen sig icke vara beredd att tillstyrka en uppdelning av tekniska byrån.

I likhet med utredningen finner vi en uppdelning av tekniska byrån på två byråer vara ofrånkomlig, därest de skyddstekniska och yrkeshygieniska uppgifter, som ankommer på byrån, skall kunna handläggas på mera tillfredsställande sätt än hittills. Det är enligt vår mening uppenbart, att den fortgående tekniska och sociala utvecklingen inom arbetslivet kommer att ständigt tillföra byrån nya och ökade arbetsuppgifter. Det gäller inte blott ärenden rörande nya maskiner, apparater och material utan även ärenden angående nya eller ändrade arbetsförfaranden. Här må endast erinras om den kemiska industriens utveckling och automationens insteg. Det är alltså uppenbart, att byrån måste få en ökad arbetsbelastning, för vilken byråns chef ytterst har att bära ansvaret. I många fall är beslut i ärenden, som ankommer på byrån, av sådan principiell betydelse eller av sådan kostnadskrävande natur, att en föredragning av dem för byråchefen måste anses nödvändig. Denna medverkan i handläggningen av byråns löpande ärenden synes oss komma att alltmer öka allteftersom utvecklingen fortskrider. Den nödvändiga ökningen av byråns personal som nu föreslås av Kungl. Maj:ts synes vidare medföra att byråchefen i än högre grad än nu kommer att belastas med föredragning av ärenden. Vidare är det för åstadkommande av enhetlighet nödvändigt, att tekniska byråns chef granskar de förslag till anvisningar och andra generella skyddsföreskrifter som utarbetas inom byråns olika avdelningar.

Jämlikt instruktionen skall tekniska byrån även handha ärenden angående tillsynsorganens verksamhet med avseende på de uppgifter som faller inom byråns arbetsområde. Arbetarskyddslagens föreskrifter om förebyggande av ohälsa och olycksfall i arbete är som känt mycket allmänt hållna, och det överlämnas väsentligen åt tillsynsorganen att pröva och avgöra hur föreskrifterna skall tillämpas i de särskilda fallen. För vinnande av en så långt möjligt riktig och enhetlig tillämpning av dessa föreskrifter är det enligt vår mening angeläget att tillsynsverksamheten kontinuerligt följes, samordnas och ledes från styrelsens sida. För tekniska byråns del är denna arbetsuppgift mera omfattande och krävande än för någon annan byrå eller avdelning inom styrelsen. Med hänsyn härtill har arbetarskyddsutredningen funnit sig böra föreslå att en särskild tjänst som samordningsman (överingenjör) inrättas. Departementschefen anser emellertid att ifrågavarande arbetsuppgift främst bör ankomma på generaldirektören och byråcheferna.

Utöver det nämnda tillkommer enligt vår mening ytterligare en uppgift, som inom styrelsen väsentligen torde komma att åvila tekniska byrån. Vi åsyftar här det förslag till förstärkning av yrkesinspektionen, som departementschefen framlägger i propositionen (s. 60) och som går ut på att tillföra inspektionen viss sakkunskap inom områden där behovet är särskilt framträdande. Enligt departementschefens uttalande torde vissa av de nya tjänsterna inte böra avses endast för ett distrikt utan utnyttjas som specialisttjänster för två eller flera distrikt. Såvitt vi kan förstå kommer ledningen och övervakningen av ifrågavarande tjänstemäns arbete att till väsentlig del falla på tekniska byråns chef.

Utän en uppdelning av tekniska byrån anser vi det icke vara möjligt för byråchefen att ägna erforderlig tid och arbete både åt de egentliga skyddstekniska arbetsuppgifterna och den övervakande och samordnande verksamhet, som vi ovan berört och som arbetarskyddsutredningen funnit böra intensifieras. Fullgörandet av den senare arbetsuppgiften kräver även att resor företages i betydande utsträckning. Vi anser oss icke nu böra yrka på att den av utredningen föreslagna tjänsten som samordningsman inrättas men finner det dock nödvändigt att, om en samordning av tillsynsverksamheten skall kunna ske på ett bättre sätt än hittills, tekniska byrån — som särskilt måste ägna sig häråt — uppdelas på två byråer. Endast härigenom torde en snabbare handläggning av byråns ärenden kunna åstadkommas, större möjlighet till initiativ i skyddsfrågor tillskapas och mera tid ges för föredragning av viktigare ärenden och för granskning och genomgång av förslag till anvisningar och andra skyddsföreskrifter. Vad vi ovan anfört utgör enligt vår mening starka skäl för att den nuvarande tekniska byrån uppdelas på två byråer.

Vad beträffar personalen på tekniska byrån föreslår departementschefen att denna förstärkes med en byrådirektör i Ce 33, två förste byråingenjörer i Ce 29 och ett kanslibitråde i Ce 11, dvs. två tjänster mindre än vad utredningen föreslagit i samband med byråns uppdelning. Då det av utredningen framlagda förslaget till personalförstärkning för tekniska byrån måste anses vara ett minimiförslag — det betecknas även i flera yttranden som alltför snävt tilltaget — anser vi, att de tjänster som utredningen föreslagit, nämligen en byråchef i Ca 37 och ett kontorshitråde i Ce 8, bör ytterligare tillkomma.

Under åberopande av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 98 måtte besluta,

att arbetarskyddsstyrelsens tekniska byrå uppdelas på två byråer, en allmänteknisk byrå och en maskinteknisk byrå,

att hos styrelsen inrättas en tjänst som byråchef i lönegrad Ca 37, samt

att antalet biträdestjänster hos styrelsen ökas med ett kontorsbiträde i lönegraden Ce 8.

Stockholm den 20 mars 1956

Ernst Ahlberg

Hans Gustafsson

Henning Gustafsson
i Skellefteå